

Prof. PhDr. Ladislav Ďurič, DrSc. - 70-ročný

Významný pedagogický psychológ, vedúca osobnosť slovenskej školy pedagogickej psychológie Ladislav Ďurič, sa 24. 6. 1998 dožíva životného jubilea - 70 rokov.

Narodil sa v Plavých Vozokanoch v rodine poľnohospodárskeho robotníka. Mimoriadne nadaný chudobný chlapec, ktorý chodil do školy v Dolnom Piali, upútal svojimi výkonmi predstaviteľov dedinskej inteligencie. Za pomoci učiteľov, miestneho lekára a najmä farára podarilo sa zabezpečiť ďalšie štúdium výnimočne talentovaného chlapca. I keď mu poskytovali pomoc, hlavná ťarcha spočívala na chudobných rodičoch a samom Lackovi Ďuričovi, ktorý si už od útlej mladosti musel privyrábať poskytovaním korepetícií žiakom v bohatších rodinách. Prijatie na lýceum v Leviciach znamenalo pre L. Ďuriča otvorenie perspektív k vyššiemu vzdelaniu a k povolaniu učiteľa, čo bol jeho životný sen.

Tvrdí život štipendistu v internáte, systematická, húževnatá učebná práca, činnosti zabezpečujúce vedľajšie príjmy, ktoré mu umožňovali uhradiť náklady na živobytie, si vyžadovali veľké vypätie a cieľavedomé úsilie. Psychický a fyzický fond Lacka Ďuriča umožnili zvládnuť tieto veľké nároky, pričom mu pomáhal aj jeho životný optimizmus, dobrý vzťah k športu a k hudbe.

Muži, ktorí pomáhali pri študijnom štarte L. Ďuriča, najmä dekan - farár L. Adamčík, riaditeľ ľudovej školy O. Slivka a MUDr. J. Ondrejko - naďalej sledovali študijné úspechy svojho chránenca a mali zo svojho objavu veľkú radosť.

L. Ďurič ukončil r. 1948 s vyznamenaním stredoškolské štúdiá na Štátnej učiteľskej akadémii v Leviciach. Po získaní učiteľskej kvalifikácie pôsobil ako učiteľ v Tekovských Lužanoch, neskôr sa stal riaditeľom školy v Kalinčiakove. Svoju pedagogickú, organizátorskú a riadiacu prácu spájal s aktívnou športovou a kultúroosvetovou činnosťou. Bol úspešným futbalistom, vo voľnom čase sa venoval talentom, čím si získal veľkú popularitu.

Pozoruhodné výsledky v školskej a mimo-

školskej práci boli východiskom prechodu L. Ďuriča na Pedagogické gymnázium v Nitre a roku 1952 do Bratislavy. Na vysokej škole pedagogickej ukončil roku 1956 s vyznamenaním štúdium v odbore pedagogická psychológia a stal miesto odborného asistenta. Postupne pôsobil na katedre psychológie VŠP a neskôr na Psychologickom ústave UK. Roku 1965 založil katedru pedagogickej psychológie na Filozofickej fakulte UK v Bratislave, z ktorej vytvoril významné pedagogické a vedecké pracovisko.

Vedeckú hodnosť kandidáta psychologických vied obhájil roku 1962, na docenta psychológie habilitoval roku 1964 - patril v uvedenom období k najmladším docentom s najrozsiahlejšou vedecko-publikačnou činnosťou.

Priamočiary vzostup vynikajúceho vedeckopedagogického pracovníka bol zabrzdený v rokoch tzv. normalizácie. Doc. PhDr. L. Ďurič, CSc. sa roku 1968 aktívne prihlásil k programu demokratizácie a humanizácie spoločnosti, k obnove princípov voľného bádania, k širším kontaktom so svetovou vedou. Súčasne sa zaslanoval o rehabilitáciu významných vysokoškolských učiteľov, predovšetkým obhajoval vynikajúceho predstaviteľa slovenskej pedagogickej psychológie a sociológie univ. prof. Dr. Juraj Čečetku, ktorý sa s jeho pomocou vrátil na Filozofickú fakultu UK. To malo roku 1970 za následok, zrušenie členstva L. Ďuriča v KSČ a znemožnenie obhajoby jeho doktorskej dizertačnej práce. Uskutočnila sa až roku 1990. Inauguračné pokračovanie na profesora psychológie sa konalo roku 1991.

Napriek neobjektívnym a nespravodlivým zásahom do života nedal sa L. Ďurič znechutiť a pokračoval vo vedeckej a publikačnej činnosti.

Do dnešného dňa vydal 20 knižných prác, ktorých je autorom alebo hlavným spoluautorom. Je autorom alebo spoluautorom 30 učebných učebných textov a vysokoškolských učebných materiálov. Napísal 160 vedeckých odborných príspevkov a statí. Významným úspechom jeho

SPRÁVY-INFORMÁCIE

tvorby je medzinárodná publikácia Essential of Educational psychology, vydaná v Ženeve roku 1989 pre UNESCO. Vyvrcholením vedeckej, publikačnej a edičnej činnosti je terminologický výkladový slovník Pedagogická psychológia, ktorý vyšiel koncom roka 1997 v Slovenskom pedagogickom nakladateľstve. L. Ďurič bol autorom koncepcie a spolu s doc. Dr. Máriou Bratiskou, CSc., a širokým autorským kolektívom zabezpečil jeho vydanie v rámci Edície terminologických slovníkov (autori projektu a editori slovníkov sú prof. J. Pastier, predseda vedeckej rady SPN, L. Ďurič, podpredseda a V. S. Hotár, tajomník vedeckej rady).

Terminologicko-výkladový slovník Pedagogická psychológia je nielen prvým slovníkom pedagogickej psychológie na Slovensku, ale rozsahom a náročným spôsobom spracovania ojedinelý v európskom kontexte. Obsahuje 1200 hesiel, ktoré spracoval 73 - členný autorský kolektív na 460 stranách. V súlade s koncepciou L. Ďuriča sa slovník opiera o široké vymedzenie predmetu pedagogickej psychológie, prináša nové teoretické poznatky a svojou podstatou je zameraný na využitie v spoločenskej praxi. Veľkou prednosťou diela sú jeho interdisciplinárne väzby, na čom má v značnej miere zásluhu prof. Ďurič.

So zreteľom na kvantitu publikačnej činnosti nemožno uviesť tituly jeho publikácií. Prvý okruh jeho vedeckých výskumov a publikácií tvorila problematika práceschopnosti žiakov vo vyučovacom procese, výkonnosť a únava učiteľov. Druhý široký okruh prác tvorí problematika tvorivého myslenia vo vzťahu k výchove a k vyučovaniu. Jadro vedeckých prác a učebníc prof. Ďuriča spočíva v pedagogickej psychológii ako vednej disciplíne a vyučovacom predmete. Spolu s ďalšími významnými osobnosťami pedagogickej psychológie vytvoril slovenskú školu tejto psychologickéj disciplíny, ktorá obohatila teóriu a prax, ovplyvnila novými prístupmi rozvoj nielen pedagogickej psychológie, ale aj spo-

lupracujúcich vedných odborov.

Treba spomenúť, že L. Ďurič bol zakladateľom a hlavným autorom edície Psychológia a škola, v rámci ktorej vyšlo 11 zväzkov, ktoré zohrali v ďalšom vzdelávaní učiteľov nenahradiiteľnú úlohu. Vedeckú a publikačnú činnosť prof. Ďuriča ocenili viacerými vyznamenaniami a cenami - najvyššie si cení Zlatú medailu UK.

Pri charakteristike prof. PhDr. Ladislava Ďuriča, DrSc., je nevyhnutné zdôrazniť jeho učiteľskú činnosť. Celou svojou bytosťou je učiteľom a usiluje sa odovzdávať optimum vedomostí poslucháčom. Jeho prednášky a konzultácie sú pútavé, tvorivé, zamerané na poslucháča. L. Ďurič pôsobí aj dnes na Pedagogickej fakulte UK v Bratislave a pomáha ďalším vysokoškolským pracovníkam v Trnave, Nitre a Banskej Bystrici. Jeho výkonnosť je obdivuhodná - po ťažkom úraze, ktorý utrpel roku 1997, dnes znova dokazuje svoju tvorivosť, psychický rozlet a fyzickú zdatnosť. Je to výsledok jeho pevnej vôle, ale v značnej miere aj dobrého rodinného zázemia.

Pedagogická revue má osobitý vzťah k prof. Ďuričovi. Patril k dlhoročným členom redakčnej rady Jednotnej školy. Ako člen prípravného výboru novej rady, ktorý viedol D. Sukuba, bol r. 1990 spoluzakladateľom Pedagogickej revue, ktorá nadväzuje na pozitívne stránky Jednotnej školy a súčasne zabezpečuje užšie kontakty s európskou vedou, poskytuje širší rámec na vedecko-publikačnú tvorbu v odbore pedagogiky, psychológie, sociológie a dejín školstva a výchovy.

Prof. PhDr. Ladislav Ďurič, DrSc. Je predstaviteľom vedy a školstva v Slovenskej republike, reprezentuje nás aj v zahraničí. Je osobnosťou, ktorá sa zaslúžila o rozvoj našej spoločnosti. Blahoželáme mu k 70. narodeninám a prajeme mu v mene redakčnej rady, jeho početných spolupracovníkov, priateľov a čitateľov ďalšie tvorivé úspechy a radosti v živote.

O. Baláž